

A T I Y E H N O

دل نوشت

سیاه و سفیدهای پیوند سالمندان با اینترنت

ظهور و گسترش فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات، ظرفیت عظیمی را در اختیار جوامع قرار داده تا با استفاده از آن بسیاری از مشکلات و اهداف دشوار را سهل و ساده کنند. فناوری اطلاعات و ارتباطات با تغییر کانال‌های ارتباطی، تغییرات فرهنگی و اجتماعی گسترده‌تری را به همراه آورده و مسیرهای ارتباطی بیشتری را پیش روی افراد قرار داده است. بر اساس آخرین مطالعات جمعیت سالمندان تا سال ۲۰۵۰ دو برابر شود. با توجه به این روند، برخی از فناوری‌های مرتبط با اینترنت می‌تواند به مراقبت از افراد سالخورده کمک کند.

این روزها سالمندان نیز مانند نوجوانان و جوانان به استفاده از گوشی‌های هوشمند علاقه دارند و بیش از پیش غرق این دنیای مجازی شده‌اند. جذابیت دنیای مجازی و فضای سایبری نسبت به دنیای واقعی، اصلی‌ترین دلیلی است که بزرگسالان به آن روی آورده‌اند. ما فکر می‌کنیم این جذابیت‌های بصری و محتوایی صرفاً برای بچه‌ها جذاب است، غافل از اینکه شاید برای سن‌های بالاتر به مراتب هیجان‌انگیزتر باشد؛ چراکه آنها در سنی قرار دارند که هیجانات روزمره و عادی یک نوجوان را ندارند و عموماً از تکراری شدن زندگی خود گلیاه دارند.

شایع‌ترین اختلالات روانی در دوران سالمندی، اختلالات شناختی و افسردگی است. فضای مجازی، محیطی است که در آن برقراری ارتباطات برای انسان‌ها طراحی و کنترل می‌شود و تعامل اجتماعی افراد مسن را امکان‌پذیر می‌سازد. طبق مطالعات، استفاده از اینترنت و فضای مجازی در میان سالمندان، موجب ارتقاء موقعیت اجتماعی، تقویت اعتمادبه‌نفس و تغییر نگرش پیری‌ستیزی و دید کلیشه‌ای نسبت به سالمندی شده و همین امر حمایت عاطفی را به همراه داشته و از احساس انزوای اجتماعی سالمندان کاسته است.

فضای مجازی نوع جدیدی از ارتباطات را با دنیای بیرون برای سالمندان ایجاد کرده؛ بنابراین منجر به استقلال، افزایش لذت از زندگی و احساس مفید بودن شده و تأثیر مثبتی بر روان آنها داشته است. این در حالی است که میزان افسردگی در سالمندان کاربر فضای مجازی نیز کمتر بوده است.

در مقابل، تأثیرات منفی فضای مجازی مانند وابستگی بیش از حد روانی و کاهش روابط پیشه‌به‌چهره در بسیاری از سالمندان مشاهده شده است. در مجموع نتایج مقالات نشان می‌دهد بین استفاده از فضای مجازی و اثرات آن بر سلامت روان افراد سالمند و همچنین کیفیت زندگی آنها رابطه مثبتی وجود دارد. این مسأله می‌تواند تمام جنبه‌های زندگی افراد سالمند را تحت تأثیر قرار دهد؛ بنابراین انجام اقدامات لازم جهت فراهم کردن تسهیلات و ساخت برنامه‌هایی مطابق با نیاز آنها در رابطه با استفاده از فضای مجازی برای ایجاد انگیزه و امید به زندگی پیشنهاد می‌شود.

۱۶

دور برگردان

“

به داد دلتنگی مان برس...

به موازات پیدا شدن سروکله این بیماری مسری در زندگی پسرک مان، دلتنگی‌هایش برای پدر بزرگ و مادر بزرگش هم آغاز شد. پیچیدن دردهای این بیماری ناخوانده در تن کوچک و ضعیفش کلافه‌اش کرده و امانش را بریده بود. در این میان مدام بهانه می‌گرفت که دوست دارد پدر بزرگ برایش همان قصه‌های همیشگی را بخواند و صورت مادر بزرگ را وقتی ریزریز به شیطنت‌هایش می‌خندند، تماشا کند. می‌دانستم چقدر دوست‌شان دارد و چقدر حالا که ترس از سرایت این بیماری وادار مان کرده به این دوری، در رنج است از اینکه فرصت ملاقات‌شان را ندارد. بی‌تابی‌های پدر بزرگ و مادر بزرگ برای نوه بیمارشان هم تمامی نداشت. اینجا بود که فناوری به داد این دلتنگی و دوری رسید و شد عیادتی از راه دور با ضمیمه‌ای از قصه‌های پدر بزرگ و خنده‌های ریزریز مادر بزرگ.

روز ۱۲۹ اکتبر به نام روز جهانی اینترنت نامگذاری شده است

اختراع بزرگ تاریخ معاصر

- صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه (وابسته به سازمان تامین اجتماعی) • مدیر مسئول: روح‌الله عطریان
- سردبیر: زیر نظر شورای سردبیری • صفحه‌آرا: کتیون رحیمی • عکس: پویا بازارگرد، پر تو جغتایی • وب‌استار: کورش اشرفی
- حروفچین: اکرم خاکپور • ناظر چاپ: علی توتونی
- نشانی: میدان آرانتین، خیابان احمد قنبر خیابان دوازدهم، شماره ۲۲ • تلفن: ۴۵۴۳۶-۲۱ • تحریریه: داخلی ۱۴۳
- بازرگانی: داخلی ۱۲۲ www.atiyehno.ir • چاپ: هنر سرزمین سبز

• یکشنبه ۸ آبان ۱۴۰۱ • شماره ۳۵۶

۱۲۹ اکتبر ۵۳ سال پیش، برای نخستین بار یک انتقال اینترنتی صورت گرفت و اولین ایمیل تاریخ ارسال شد. از همین رو این روز در تقویم جهانی به نام «روز جهانی اینترنت» لقب گرفت. اینترنت دستاورد حیاتی بشر آنچنان در زندگی ما تأثیر گذار است که کمتر کسی می‌تواند نقش آن را در تجارت، آموزش، ارتباطات و غیره انکار کند. همواره یکی از آرزوهای بشریت این بود تا بتواند در یک چشم‌بر هم زدن خود را در مکان‌های مختلف تصور کند که این آرزوی دیرینه از طریق اینترنت مهیا شده و امروزه به بهره‌برداری از این دستاورد مهم و بزرگ، می‌توان تنها با چند کلیک به اطلاعات سراسر جهان دست یافت و با مردمی که در چند صد و چند هزار کیلومتری ما زندگی می‌کنند به طور مستقیم و هم‌زمان ارتباط برقرار کرد. هر ساله در روز جهانی اینترنت که یک مناسبت جهانی به شمار می‌رود، مراسم و نشست‌های گوناگون در کشورهای مختلف جهان برگزار می‌شود و جنبه‌های متنوع اینترنت مورد بحث و بررسی کارشناسان و علاقمندان قرار می‌گیرد. هدف از نامگذاری این روز، نشان دادن تأثیر گذاری فناوری‌های جدید در بهبود سطح زندگی مردم جهان و نیز فرصتی برای درک بیشتر این فناوری‌ها و عملکرد آنهاست. اولین بار در ۱۲۹ اکتبر سال ۲۰۰۵ (۷ آبان سال ۱۳۸۴) روز جهانی اینترنت جشن گرفته شد و پس از آن هر سال جهان شاهد برگزاری مناسبت‌ها، همایش‌ها، جشن‌ها و رویدادهای مختلفی در خصوص این پدیده است.

گزارش

آورده است. بدون شک می‌توان ادعا کرد در دنیای فناوری و ارتباطات، اینترنت بزرگترین سیستمی است که تاکنون به دست بشر طراحی، مهندسی و اجرا شده است. اینترنت امروزه به بخش مهمی از زندگی، کار، تفریح، سرگرمی و روابط بشری در سراسر جهان تبدیل شده و به هیچ‌وجه نمی‌توان اثرات این پدیده شگفت‌انگیز را نادیده گرفت یا منکر شد. نکته جالب توجه این است که پس از ۵۰ سال از ارسال آن پیام تاریخی و اختراع اینترنت، اکنون بیش از ۴ میلیارد نفر در سراسر جهان به شبکه اینترنت دسترسی دارند و تخمین زده شد که تعداد دستگاه‌های متصل به شبکه‌های (IP) بیش از دو برابر جمعیت کل جهان است. روزانه در حدود ۱۰۰ هزار ثبت دامین اینترنتی جدید انجام می‌شود و در جهان بیش از ۳۶ میلیارد اکانت ایمیل وجود دارد. همچنین روزانه ۲۹۴ میلیارد ایمیل ارسال می‌شود. امروزه بسیاری از کسب‌وکارها، بر پایه اینترنت و فضای مجازی شکل گرفته و یا در ارتباطات خود از این فناوری‌ها بهره می‌برند.

روی این شبکه بزرگ گذاشته شد. استفاده از کلمه اینترنت نیز در دسامبر سال ۱۹۷۴ آغاز شد و همه برای توصیف شبکه جهانی از این کلمه استفاده کردند. تا پایان سال ۱۹۷۹ میلادی، پانزده مکان مختلف به آرپانت متصل شده بودند که نشانه بسیار خوبی برای رشد این فناوری بود. در سال ۱۹۸۳ اولین شبکه برپایه بسته پروتکل اینترنت (TCP/IP) با جایگزین شدن پروتکل‌های قدیمی (NCP) آرپا، شروع به کار کرد. در سال ۱۹۹۱ اینترنت دوباره تغییر پیدا کرد. در آن سال یک برنامه‌نویس سوئدی به نام «تیم برنرز لی»، وب جهان گستر (www) را در سال ۱۹۸۹ اختراع کرد و سرن - سازمان اروپایی پژوهش درباره ذرات- این پروژه را به اطلاع همگان رساند.

اینترنت دیگر تنها فایل‌ها را از یک مکان به مکان دیگر جابه‌جانی نمی‌کرد، بلکه خود محلی از اطلاعات شده بود که هر کسی که از اینترنت استفاده می‌کند، می‌تواند به آن دسترسی داشته باشد. اینترنتی که ما امروز از آن استفاده می‌کنیم را «برنرز لی» به‌وجود

برای اتصال و ارتباط دادن این شبکه‌های کوچک و پراکنده که هر کدام به روش و استانداردهای خودشان کار می‌کردند، استانداردهای جدید و مشخصی که همان پروتکل‌ها هستند، توسط کارشناسان وضع شد. سرانجام در سال ۱۹۶۱ میلادی تعداد چهار رایانه در دو ایالت مختلف با موفقیت ارتباط برقرار کردند و با اضافه شدن واژه نت به طرح اولیه، نام آرپانت (Arpanet) برای آن منظور شد. روز ۱۲۹ اکتبر سال ۱۹۶۹ اولین انتقال اینترنتی صورت گرفت و اولین ایمیل ارسال شد. در سال ۱۹۷۰ میلادی پروتکل‌های جدیدتری توسط رابرت کان (Robert E. Kahn) و وینت سرف (Vint Cerf) تعریف و بر روی سیستم‌های عامل بسیاری تست شد.

لغتی برای توصیف شبکه جهانی

طی سال‌های پایانی دهه ۱۹۷۰ شبکه‌های مختلف تصمیم گرفتند به صورت شبکه‌ای با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و آرپانت را به عنوان هسته اصلی انتخاب کردند. بعدها در سال ۱۹۹۳ میلادی نام اینترنت

تاریخچه پیدایش اینترنت

پیدایش اینترنت به سال ۱۹۶۰ میلادی بازمی‌گردد؛ دولت آمریکا در آن زمان طرحی به نام آرپا (ARPA)، مخفف آژانس تحقیق پروژه‌های پیشرفته داشت که در آن زمان برای کارکردهای دفاعی به وجود آمده بود. طرح این بود که رایانه‌های سازمانی بزرگ در هر منطقه که هر کدام دارای اطلاعات زیادی بودند، بتوانند در صورت نیاز به یکدیگر متصل شده و اطلاعات را به یکدیگر منتقل کرده و یا در صورت ایجاد بستر مناسب اطلاعات را در حالت اشتراک قرار دهند.

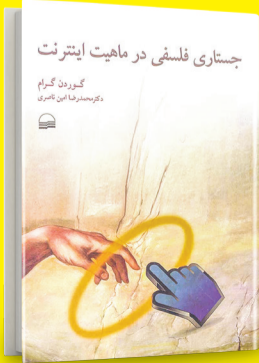
در همان دوران سیستم‌هایی به وجود آمده بودند که امکان ارتباط بین رایانه‌های یک سازمان را از طریق شبکه مختص همان سازمان فراهم می‌کردند. به طوری که رایانه‌های موجود در بخش‌ها یا طبقات مختلف به راحتی می‌توانستند با یکدیگر تبادل اطلاعات کرده و امکان ارسال نامه بین بخش‌های مختلف سازمان را فراهم می‌کردند که اکنون به این سیستم ارسال نامه پست الکترونیک می‌گویند، اما

جستاری فلسفی در ماهیت اینترنت

- پدیدآورنده: گوردن گرام
- مترجم: محمد رضا امین‌ناصری
- ناشر: کویر

معرفی کتاب

اینترنت یکی از فناوری‌های اواخر قرن گذشته به شمار می‌رود که بدون شک یکی از اعجاب‌انگیزترین و تأثیرگذارترین ابزارهای ساخت بشر است. اینترنت را اگر بخواهیم به صورت ساده تصویر کنیم می‌توانیم آن را دنباله خط و کتاب بدانیم. با این دیدگاه، پدیده ویژه‌ای اتفاق نیفتاده و فقط شکل پیشرفته‌تری از نوشتن و کتاب و ارسال مکاتبات و مراسلات پدید آمده است. اما حوزه نفوذ و سرعت رشد و توسعه آن چنان است که در همین مدت کوتاه در اطراف و اکناف عالم گسترده شده و تقریباً جزو لاینفک زندگی بشری شده و می‌رود تمامی شئون زندگی ما را تسخیر کند؛ تا جایی که به نظر بسیاری از بزرگان، زیست بدون آن اگر نه غیر ممکن، لافل کند می‌شود. «گوردن گراهام» استاد نامدار فلسفه در سال

البته بحث متمرکز بر اینترنت و مباحث مربوط به آن است، اما برای پاسخ به آن لازم است برخی از مباحث مفهومی و ارزشی فناوری نیز مورد بررسی قرار گیرد. به همین دلیل سه فصل اول آغازین کتاب به مباحث عام مربوط به فلسفه فناوری اختصاص یافته است.

از متن کتاب:

- اینترنت پدیده‌ای بسیار حساس و پیچیده است و به‌خاطر امکانات و پتانسیل‌های بسیار بالایی که دارد می‌تواند بسیار مخرب و آسیب‌زا باشد. تنها موضوعی که می‌تواند آن را مهار و مدیریت کند، آگاهی و درک و فهم عمیق آن است.
- خلط بین اطلاعات دیجیتال و اطلاعات، باعث ایجاد سادگانگاری دیگری می‌شود و آن این است که اینترنت به اندازه کتابخانه‌ها و سرویس‌های اطلاعاتی مورد وثوق است. این اشتباهی است که بچه مدرسه‌ای‌ها و دانشجویان دچارش می‌شوند؛ وقتی که به آنان یاد داده می‌شود که اینترنت را به عنوان یک «منبع» در نظر بگیرند که می‌توانند در مطالعات‌شان از آن استفاده کنند.

که عاشق به معشوقش، هیچ عیب و نقصی در آن نمی‌بینند و هیچ بیم و هراسی در مورد آینده‌اش به خود راه نمی‌دهند.» در مقابل این دیدگاه، مخالفان و دشمنان فناوری بر این باور هستند که فناوری باعث تزلزل و بی‌ثباتی جوامع شد، رنج‌های بی‌شمار روانی و جسمانی ایجاد کرد و خسارت‌های جبران‌ناپذیری به محیط زیست وارد ساخت.» در یک کلمه فناوری یک فاجعه بود و هست. با توجه به این وضعیت برای درک و فهم اینترنت لازم است از عشق و نفرت نسبت به آن فاصله بگیریم و خوب تأمل کنیم تا در مورد آن به قضاوت معقول و بی‌طرفانه‌ای برسیم که خالی از آمال و آرزوها و نیز ترس و نگرانی باشد. پرسش کلی و مهم کتاب «جستاری فلسفی در ماهیت اینترنت» نیز همین است که چگونه می‌توانیم از بهبودی دشمنی فناوری به‌زیبیریم اما در دام شیفتگی به آن گرفتار نشویم. نویسنده در همه مباحث جانب‌انصاف را رعایت کرده است. او با بی‌طرفی دلایل موافقان و مخالفان را به صورت منطقی بررسی کرده است. به همین دلیل در پایان مباحث این خود خواننده است که باید قضاوت کند کدام موضع و دیدگاه قوی‌تر است.